

Undervisningsbeskrivelse

Termin	Termin hvori undervisningen afsluttes: Maj-juni, skoleår 2024-2025
Institution	Køge Handelsskole
Uddannelse	Merkantil EUX
Fag og niveau	Samfundsfag niveau B, jf. læreplan – stx, august 2017 og vejledningen merkantil eux-2024
Lærer(e)	Annette Hall Madsen, Claus Bøckmann og Kasper Worsøe
Hold	EUX Studiekompetenceåret – EUX2.A, EUX2.B, EUX2.C, EUX2.D og EUX2.E

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Identitetsdannelse i det senmoderne samfund
Titel 2	Social ulighed og det multikulturelle samfund
Titel 3	Politik – teori og praksis
Titel 4	Økonomi og bæredygtighed
Titel 5	Demokrati, magt og velfærd
Titel 6	Metode
Projekter	Projekt 1: Metoder i samfundsfag. Her har eleverne udarbejdet et projekt, hvor omdrejningspunktet var at bruge forskellige samfundsfaglige metoder. Eleverne kunne vælge at skrive om følgende underemner: Klima og den grønne omstilling, flygtninge og indvandrere, uddannelsesvalg, krise(r) i perioden 2008 – 2022, folketingsvalg, misbrug, forbrug, kommunalvalg i en selvvalgt kommune. Eleverne har selv fundet relevant materiale til underemnerne. Projekt 2: Tværfagligt projekt – Dansk og samfundsfag – omdrejningspunkt ”Nordkraft af Jacob Ejersbo (2002). Samfundsfag bidrager med elementer fra samfundsøkonomiske mål og grundbegreber, husholdninger, den offentlige sektor, politik og ideologier, socialgrupper og livsformer.

Titel 1	Identitetsdannelse i det senmoderne samfund
Indhold	SamfNu B – STX HHX HF af Helle Hauge Büllow m.fl.– kap. 1 Samf på B – Din grundbog om sociologi, politik og økonomi af Oliver Boserup Skov m.fl. kap.2.2 – Det senmoderne samfund – fire bud på samtidsdiagnoser. Kronik: ”Viceskoleleder: Vi har placeret børn og unge i en ”fritvalgskultur”, de bliver syge af at være i” 23. august 2024, Berlingske, Sektion 1 Artikel: ”De var dem uden børn. Indtil de gjorde en årelang joke til virkelighed”. Politiken 15 oktober 2022. Artikel: ”Er børnene stadig mors og fars?” Nordjyske Stiftstidende, 17 oktober 2022 Artikel: ”Er det skærmenes skyld, at børn og unge mistrives? Her er forskningens svar” - Uddrag Nanna Schelde, Jakob Skaaning og Malene Anthony Sommerand Altinget.dk - 14.03 2023 Dokumentar: ”Den perfekte opdragelse” afsnit 1, TV2, 21/8 2017 ”Hot influencer eller gameover”, DR3, 2019 Dokumentar: ”Hot influencer eller gameover” Diverse statistikker fra Danmark Statistik Sangtekst: ”Fluen på væggen” af Ufo Yepha: https://www.youtube.com/watch?v=R3rpK1sLooE
Omfang	Ca. 36 lektioner
Særlige fokuspunkter	Målet er, at eleverne skal have forståelse af spillet mellem individ og samfund set fra det enkelte individ (identitetsdannelsen) og samfundet (socialisationen), herunder betydningen af socialisationen som integrationsskabende proces. Medier, herunder adfærd på de sociale medier og hvilken indflydelse de har på socialisering, anerkendelse, selvtillid og selvværd. Fokus på: Identitet, Socialisation, Fra det moderne og til det senmoderne samfund, Socialisationen i forskellige samfund, Globalisering, Individualister – fællesskaber, Normer og værdier, Primær og sekundær socialisering, Dobbeltsocialisering og Multisocialisering, Individualiseringens tabere – de marginaliserede, Anerkendelse, Selvtillid og selvværd, De sociale arenaer, Det serielle liv (Johannes Andersen), Alene sammen (Sherry Turkle), Frontstage, middle region backstage middle region (Erving Goffman), Ulighed, Social arv, Social mobilitet, Giddens aktørorienterede forklaringer, Risikosamfundet og fare fællesskaber (Ulrich Bech), alt er til diskussion (Thomas Ziehe), frygten for at fejle (Richard Sennett), højhastighedssamfundet (Hartmut Rosa), indtil videre liv (Zygmunt Baumann), Lars Denciks fire familietyper, Sommerfuglmodellen, David Riesmanns personlighedstyper og socialgrupper, Svend Brinkmann (Selvudvikling og refleksion).
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning Parsamarbejde Lytte Læse Søge information

	Diskutere Refleksion Almene (tværfaglige) Sociale kompetencer
--	--

Titel 2	Social ulighed og det multikulturelle samfund
Indhold	SamfNu B – STX HHX HF af Helle Hauge Büllow m.fl.– kap. 2 Samf på B – Din grundbog om sociologi, politik og økonomi af Oliver Boserup Skov m.fl. kap. 3.1 (side 63-73). Videoklip: ”Om jyder og Københavnerne” – https://www.dr.dk/nyheder/indland/video-flytte-fordomme-jyder-ser-koebenhavn-som-ondskabens-imperium#!/ SamfNu B: Kap. 2.1.2 To kulturbegreber - https://samfnub.systime.dk/?id=140 Debatindlæg: ”I Danmark er alle velkommen – undtagen muslimer”, Jyllands-Posten, 11. marts 2022. Artikel: ”Uddannelse afgør hvordan det går os i livet”, Politiken, 19 september 2022 Hjemmeside: Hofstedes kulturdimensioner – www.hofstede-insights.com Dokumentar: ”Alex Vanopslagh møder kontanthjælpsmodtager”, DR2, 12 marts 2020 FNs verdensmål 1 Afskaf fattigdom Dokumentar: ”Danskerne i Japan” – DR2 30. juli 2020 Dokumentar: ”Er du mors lille dreng” del 1 og del 3, 2008 og 2017 Dokumentar: ”Patrioten og venligboeren” – DR1 2017 Dokumentar: ”Ali og hans brødre” – DR1 2016 (Kun 2.B, 2.D og 2.E) Indfødsretsprøve 2024 Fattigdom – Rådet for socialt udsatte – https://udsatte.dk/emne/fattigdom Diverse statistik fra Danmarks statistik, Arbejderbevægelsens erhvervsråd, Cepos OECD m.fl.
Omfang	Ca. 27 lektioner
Særlige fokuspunkter	Målet er en forståelse af, at differentieringen af befolkningen følger både sociale og kulturelle skillelinjer, og at der er sammenhæng mellem socialisationsbetingelserne, den sociale differentiering og de kulturelle mønstre. Fokus på Pierre Bourdieu, kapitaler og habitus, ulighed, social arv, ligestilling Isbjergmodellen, Værdier, normer og symboler i forskellige grupperinger, Neo-stammer, Subkulturer, Etnicitet, Nation, Nationalitet, Mono- og multikulturelle samfund, Globalisering, Fællesskaber, Fordomme og stereotyper, Nationalisme – herunder ekstrem nationalisme, Integration (pluralistisk integration, assimilation og segregation), Bindestrægsidentitet, Sammenstille forskellige kulturer (kulturmødet og kulturkonflikt), Fattigdom (– herunder forskellige typer af fattigdom), Zygmunt Baumann (menneskeligt affald).

	Hofstedes analysemodel/kulturdimensioner, Anthony Giddens, David Riesmann (det gruppestyrede menneske), Erving Goffman (frontstage, backstage og middle region).
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning Parsamarbejde Gruppearbejde Undersøgelsesarbejde Fremlæggelse Lytte Læse Søge information Diskutere Refleksion Overskue og strukturere Sociale kompetencer Samarbejdsevne

Titel 3	Politik – teori og praksis
Indhold	SamfNu B – STX HHX HF af Helle Hauge Bülow m.fl.– kap. 3, 4 og 10 Samf på B – Din grundbog om sociologi, politik og økonomi af Oliver Boserup Skov m.fl. kap. 4.5, 6.2 og 6.3 Lærerudarbejdet materiale på baggrund af Tematekst: ”Fordelingspolitik og værdipolitik” af Martin I. Hansen, lektor, Horsens Gymnasium, side 155-159 i SamfNu – Grundbog til samfunds-fag – STX/HF niveau B af Morten Winter Bülow Lærerudarbejdet materiale på baggrund af Tematekst: ”Partistrukturen som billede på samfundets konflikter” af Martin I. Hansen, adjunkt, Horsens Gymnasium, side 207-213 i SamfNu – Grundbog til samfunds-fag – STX/HF niveau B af Morten Winter Bülow Lærerudarbejdet materiale på baggrund af Tematekst (uddrag):”Danmark i EU og EU’s fremtid” af Bo Beier Thorup, lektor, Handelsskolen K-Nord og Mads C. D. Jensen, adjunkt, KU, side 257-263 i SamfNu – Grundbog til samfunds-fag – STX/HF niveau B af Morten Winter Bülow Lærerearbejdet materiale på baggrund af Tematekst: ”EU: Økonomisk gigant – politisk dværg” SamfNu STX&HF B-niveau af Morten Winter Bülow – kap 7.3.2 Word-dokument: ”John Locke: Om styreformen, 1690” – lærerudarbejdet materiale Artikel: ”Flere politikere anfægter det -alligevel stiger mængden af lovgivning” 20. juli 2021 Berlingske Sektion 1 Side 9 Artikel: Trump har erklæret handelskrig mod "resten af verden" – hvad er det, han vil opnå? - https://nyheder.tv2.dk/udland/2025-04-04-trump-har-erklaret-handelskrig-mod-resten-af-verden-hvad-er-det-han-vil-opnaa Artikel: ” Fyringstruet minister kendte til problemer, men orienterede ikke Folketinget, viser nye oplysninger - https://nyheder.tv2.dk/politik/2025-04-07-fyringstruet-minister-kendte-til-problemer-men-orienterede-ikke-folketinget-viser-nye-oplysninger Videoklip fra Samråd: https://www.ft.dk/udvalg/udvalgene/KEF/kalender/78408/samraad.htm (Kun 2.C) Artikel: ”Kina svarer nu hårdt igen på Trumps varsling om yderligere told – og indfører en told på 34 procent på amerikanske varer. Ekspert: »Fortaleren for frihandel og global økonomi er ikke længere USA. Det er Kina« - https://politiken.dk/internationalt/art10364459/Ekspert-%C2%BBFortaleren-for-frihandel-og-global-%C3%B8konomi-er-ikke-%C3%A6ngere-USA.-Det-er-Kina%C2%AB (Kun 2.C) Artikel: ”Værdikampens frontlinjer er blevet mudret af nyt politisk landskab”, Kristeligt Dagblad 11. januar 2024 Artikel: Værdipolitik tager over, når ideologierne dør – https://www.berlingske.dk/kronikker/vaerdipolitik-tager-over-naar-ideologierne-doer Dokumentar: ”Danmarks yngste borgmester” – https://www.dr.dk/drtv/se/25-aar-og-borgmester-danmarks-yngste1/2-borgmester_52909

	Videoklip: Eastons model: https://www.youtube.com/watch?v=Nj14J7nwMgQ Lærerproduceret ideologispil (Kun i 2.B, 2.D og 2.E) Ugebrevet A4: (model) ”SF er suverænt det største kvindeparti” Eksempler på borgerforslag – www.borgerforslag.dk Test: ”Hvem skal du stemme på” – DR kandidattest – 2022 Test: ”Hvem stemmer i virkeligheden mest som dig”, Information, 14 september, 2022 Cepos.dk Diverse tal fra Altinget, Epinion og Danmarks statistik – herunder vælgerne dagsorden (dansk politik) i perioden 2011-2025 og vigtigste emner til EU-valget 2024 Meningsmålinger fra Voxmeter
Omfang	Ca. 35 lektioner
Særlige fokuspunkter	Målet er, at eleverne skal kende de politiske grundholdninger, herunder hvordan de klassiske politiske ideologier kommer til udtryk hos de danske politiske partier. Eleverne skal kende hovedtrækkene i de tre politiske ideologier, herunder menneskesyn, holdninger til lighed, frihed, marked, stat (offentlig sektor) og opfattelserne af fællesskabers betydning. Endvidere skal eleverne opnå en forståelse for andre opdelinger end de klassiske ideologier. Ovenstående skal eleven kunne indsætte i et internationalt perspektiv. Endvidere skal eleverne opnå en forståelse for, hvordan man i praksis bliver valgt til Folketinget, hvordan magten til at træffe politiske beslutninger fordeles sig og hvem der har indflydelse på dem. I forlængelse heraf skal eleverne forstå mediernes betydning og rolle i det politiske liv. Målet er endvidere, at eleverne skal kende de centrale aktører (Parlament, Ministerråd, Kommission, Domstol, interesseorganisationer m.v.), herunder hvordan det nationale og det overnationale spiller sammen samt kende til forholdet mellem Danmark og EU. Fokus på: Eastons model, Folketinget – herunder regeringsdannelse, Positiv og negativ parlamentarisme, Flertals- og mindretalsregeringer, Lovgivningsprocessen, Fordelingspolitik og værdipolitik, Vælgersegmenter, Politik på forskellig niveau (stat, region og kommune), Ideologier, Lipset og Rokkans model, Class voting – issue voting, Nærheds- og retningsmodellen, Downs Medianvælgermodellen/Medianvælgerteorien, Molins – valg af standpunkt, Kaare Strøm – partiadfærd, Den 4. statsmagt, Borgernes dagsorden, mediernes dagsorden og politikernes dagsorden, EU’s opbygning, Det nationale – det overnationale, Demokratiproblematikken, Demokratiseringsstrategier i EU, EU og udvidelserne – herunder Tyrkiet, Københavnerkriterierne, EU som økonomisk magt, Demokrati, Menneskerettigheder, Globalisering.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning Parsamarbejde Gruppearbejde Undersøgelsesarbejde Lytte Læse

	Søge information Diskutere Refleksion Sociale kompetencer Samarbejdsevne
--	--

Titel 4	Økonomi og bæredygtighed
Indhold	SamfNu B – STX HHX HF af Helle Hauge Büllow m.fl.– kap. 9 Model for stat, marked og civilt samfund Samf på B – Din grundbog om sociologi, politik og økonomi af Oliver Boserup Skov m.fl. kap. 7.1, 7.2, 7.3 og 7.4 Lærerudarbejdet materiale på baggrund af Tematekst: ”Miljøvenlig økonomisk vækst – en global udfordring” af Signe M. Krøjgaard, cand. Scieint. Pol., Erhvervs- og Byggestyrelsen og Klaus Holleufer, Skanderborg Gymnasium, side 411-420 Grundbog til samfunds-fag – STX/HF niveau B af Morten Winter Bülow WTO-medlemslande – WTO Members and Observers Video: Tegnefilm om prisstabilitet – Inflationsmonstret – https://www.ecb.europa.eu/ecb/educational/pricestab/html/index.da.html Video: ”Hvor meget betaler vi egentlig i skat”, Cepos, https://www.youtube.com/watch?v=xm8RvhX6PDk WTO medlemslande: www.wto.org/english/thewto_e/whatis_e/tif_e/org6_e.htm IMD World Competitiveness Ranking 2023 - www.imd.org/wcc/world-competitiveness-center-rankings/world-competitiveness-ranking-2024 Dokumentar: The Earthshot Prize: Repairing Our Planet – anden del, BBC-dokumentar 2021 Om absolut bæredygtighed - https://vekselvirkninger.dk/html/ab.html Fakta om vejret i Danmark i 2023 - www.dmi.dk/nyheder/2023-et-vildt-vejraar-med-flere-rekorder-isaer-i-den-vaad FN's Verdensmål – https://www.verdensmaalene.dk/fakta/verdensmaalene Husholdningernes CO2 bidrag – Klima- energi- og forsyningsministeriet Figurer: CO2 og temperaturstigninger – NASA -2021 Figurer: Issmeltning – National Snow and Ice Data Center Figurer: Havstigning – NOAA 2021 Figurer: Hvem modtager og betaler i EU? – Folketingets EU-oplysning 2018 Tabel: Landbrugsstøtte – LandbrugsAvisen 2019 Tabel: Konkurrencedygtighed – World Competitiveness Center 2021 Statistik: ”Big Mac index 2023”, https://wisevoter.com/country-rankings/big-mac-index-by-country/ BNP pr. indbygger: www.globalis.dk/Statistik/bnp-per-indbygger Diverse statistikker fra Danmarks Statistik, Eurostat, CEPOS og AE
Omfang	Ca. 30 lektioner
Særlige fokuspunkter	Målet er at eleverne får kendskab til det økonomiske kredsløb, målkonflikter og forskellige politiske prioriteringer. Endvidere kendskab til den danske økonomis integration i det internationale økonomiske system, herunder særligt relationerne til EU og EU's betydning for den økonomiske udvikling i Danmark herunder konkurrenceevne og arbejdsmarkedsforhold makroøkonomiske sammenhænge, bæredygtig udvikling, målkonflikter og styring nationalt, regionalt og globalt. Eleven skal få kendskab til forskellige økonomiske redskaber, der kan bruges til at styre samfundsøkonomien. Endvidere skal eleverne kende til statens indtægter og udgifter og principperne herfor.

	Fokus på Markedsmodellen – udbud og efterspørgsel, Det økonomiske kredsløb, Økonomiske systemer, De samfundsøkonomiske mål, Økonomisk vækst, Høj- eller lavkonjunktur, Flexicurity modellen, Inflation/deflation, Betalingsbalancens løbende poster, Finanspolitik, Pengepolitik, Valutapolitik, Indkomstpolitik, Strukturpolitik, Globalisering – herunder positive og negative konsekvenser, WTO, Danmark og international handel, Miljøøkonomi, Bæredygtighed, Positive og negative eksternaliteter, Sammensmeltning af miljø og økonomi i beslutningsprocessen, Relativ- og absolut bæredygtighed, Fairtrade, Miljø og EU.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning Lytte Læse Søge information Diskutere Refleksion Sociale kompetencer

Titel 5	Demokrati, magt og velfærd
Indhold	SamfNu B – STX HHX HF af Helle Hauge Büllow m.fl.– kap. 5 De 3 velfærdsmodeller SamfNu B – STX HHX HF af Helle Hauge Büllow m.fl.– kap. 7 og 8 Lærerudarbejdet materiale på baggrund af Tematekst: ”Fattigdom i velfærdssamfundet” af Morten W. Büllow, lektor, Aarhus Katedralskole, side 351-364 i SamfNu – Grundbog til samfundsfag – STX/HF niveau B af Morten Winter Büllow Artikel: ”Uoplyste borgere bør ikke have stemmeret” – https://politiken.dk/debat/art5648655/Uoplyste-borgere-b%C3%B8r-ikke-have-stemmeret Livskvalitet – https://worldhappiness.report/blog/in-a-lamentable-year-finland-again-is-the-happiest-country-in-the-world Dokumentar: ”Den rigeste procent (1)” – DR2 2015 Statistik: ”Frie lande i verden i år 2024” – freedomhouse.org/explore-the-map?type=fiw&year=2025 Statistik: ”Tendenser for udviklingen af frie lande i verden år 2024” https://freedomhouse.org/explore-the-map?type=fiw&year=2025&mapview=trend Statistik: ”Danskere på offentlig forsørgelse”, Cepos, https://cepos.dk/abcepos-artikler/0230-800000-voksne-paa-overfoerselsindkomst-i-1970-vokset-til-2-1-mio-voksne-i-2023
Omfang	Ca. 10 lektioner
Særlige fokuspunkter	Målet for arbejdet med demokrati er, at eleverne bliver bekendt med forskellige demokratiopfattelser samt rettigheder og pligter i et demokratisk samfund, herunder ligestilling mellem kønnene. Model for stat, marked og civilt samfund, De 3 velfærdsmodeller (-fx brugerbetaling, udlicitering, privatisering, forsikringsordninger og valgfrihed), Gini-koefficienten – graden af lighed i forskellige lande, Velfærdsforanstaltninger, Presset på den danske velfærdsmodel, Velfærdsstatens fremtid og udfordringer – herunder migration, globalisering, europæisering, demografiske forandringer og de øgede forventninger og krav til individuel behandling, Globalisering, Den tredje vej, Gini-koefficienten, Målet er endvidere at eleverne kommer til at kende forskellige magtbegreber (magt som ressource, magt som relation og strukturel/diskursiv/dagsordensættende magt), og hvordan de konkret kommer til udtryk, men også forskellene mellem reel og formel magt. Fokus på Magtbegrebet og forskellige former for magt, Den parlamentariske styringskæde, ulighed i forhold til magt.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning Lytte Læse Diskutere Refleksion Sociale kompetencer

Titel 6	Metode
Indhold	SamfNu B – STX HHX HF af Helle Hauge Büllo w m.fl.– kap. 11 samt lærerudviklet materiale.
Omfang	12 lektioner
Særlige fokuspunkter	Ved skoleårets opstart et forløb om metode, men også undervisning i metode løbende i skoleåret. Indsamling af data – kvantitativt og kvalitativt Taksonomiske niveauer Kildekritik Litteratursøgning Kvalitative, kvantitative og komparative tilgange og metoder
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppe- og pararbejde samt individuelt arbejde.